Yurt Dışı Çıkışa Babanın Rızası

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 2. Hukuk Dairesi	20.11.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/5404	2025/9980	TMK 323, TMK 324, 5395 s. Kanun 41/F, HMK 114

ÖZET

Velayeti annede olan çocukların, babayla kişisel ilişki günlerinde yurt dışına çıkışının babanın rızasına bağlanması talebinde hukuki yarar yoktur; kanun TMK 324/3 ve ÇKK 41/F ile yaptırım öngörmüştür. Dava HMK 114/1-h uyarınca usulden reddedilmelidir.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/cocugun-yurt-disi-cikisinda-baba-rizasi-2025-9980/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

2. Hukuk Dairesi 2025/5404 E. , 2025/9980 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/2585 E., 2025/606 K.

DAVA TÜRÜ : Ortak Çocukların Yurt Dışına Çıkışında Rıza Aranması

İLK DERECE MAHKEMESİ : Bursa 12. Aile Mahkemesi

SAYISI : 2023/115 E., 2024/476 K.

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesince verilen, yukarıda tarihi ve numarası gösterilen hüküm davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildi.

Davalı vekilince sunulan temyiz dilekçesi ile temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması istenilmiş ise de 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince işin mahiyeti gereği duruşma isteğinin reddine ve incelemenin

dosya üzerinden yapılmasına karar verildikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

Dava, boşanma ilamı ile davacı baba ile ortak çocuklar arasında düzenlenen kişisel ilişki zamanlarında, ortak çocukların anne ile yurt dışına çıkışında davacı babanın muvafakatının aranması istemine ilişkindir. İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiş, davalı vekilinin istinaf talebi ise Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddedilmiştir.

Çocuk ile kişisel ilişki kurulması, velâyet hakkına sahip olmayan ana ve baba açısından, 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (4721 sayılı Kanun) 323-324 üncü maddelerinde düzenlenmiştir.

TMK 323 üncü madde; "Ana ve babadan her biri, velâyeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan çocuk ile uygun kişisel ilişki kurulmasını isteme hakkına sahiptir." şeklinde olup,

Yine TMK 324 üncü madde; "Ana ve babadan her biri, diğerinin çocuk ile kişisel ilişkisini zedelemekten, çocuğun eğitilmesi ve yetiştirilmesini engellemekten kaçınmakla yükümlüdür."

Kişisel ilişki sebebiyle çocuğun huzuru tehlikeye girer veya ana ve baba bu haklarını birinci fıkrada öngörülen yükümlülüklerine aykırı olarak kullanırlar veya çocuk ile ciddî olarak ilgilenmezler ya da diğer önemli sebepler varsa, kişisel ilişki kurma hakkı reddedilebilir veya kendilerinden alınabilir.

(Ek üçüncü fıkra:24/11/2021-7343/38 md.) Velâyet kendisine bırakılan ana veya baba, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmezse çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet değiştirilebilir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilir." şeklindedir.

Kişisel ilişki hakkının sınırlarını belirleyen 4721 sayılı Kanun'un 324 üncü maddesi, ana ve babanın, çocuk ile kişisel ilişki kurma hakkını kullanırken uymaları gereken yükümlülükleri ve sınırları belirlemiştir. Maddenin üçüncü fıkrası ise velayet hakkına sahip anne veya babanın, kişisel ilişki kurulmasının gereklerini yerine getirmezse, velayetin değiştirilebileceği düzenlenmiştir.

Çocukla kişisel ilişki kurma halinde yükümlülük altına giren velayet hakkı sahibi taraf, çocukla kişisel ilişki kurma hakkına sahip kişiler arasında kurulacak kişisel ilişkiye engel olacak davranışlardan kaçınmalıdır. Aksi halde 4721 sayılı Kanun'un 324 üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereği velayet hakkı kendisinde olan taraf velayetin değiştirilmesi davası ile karşı karşıya kalabilir.

Yine 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu (5395 sayılı Kanun)'na “Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet” başlıklı 41/F maddesi eklenmiştir. Bu madde ile, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilâm veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet edilmesi halinde şikayet üzerine uygulanacak yaptırım düzenlenmiştir.

Bu hüküm;

"MADDE 41/F- (Ek:24/11/2021-7343/44 md.) (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya

kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır. (2) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır..." şeklinde olup kişisel ilişkiye dair kararların yerine getirilmesine aykırılık halinde davacı babanın bu hükme göre şikayet hakkı da bulunmaktadır.

Mevzuatımızda çocukla kişisel ilişki kurulmasına ve kişisel ilişki kararlarının yerine getirilmesine ilişkin düzenlemeler bulunmasına ve kişisel ilişkiye engel olacak davranışın sonuçları da açıkça düzenlenmiş olmasına rağmen İlk Derece Mahkemesince davacının talebinin kabulü ile velayeti annede bulunan ortak çocukların davacı baba ile olan kişisel ilişki günlerine denk gelen zaman diliminde davalı anne tarafından yurt dışı çıkış işlemlerinin davacı babanın rızasına tabi tutulmasına, yurt dışı çıkışında davacı babanın rızasının aranmasına karar verilmiştir. Velâyeti annede olan çocukların yurt dışına çıkışının babanın rızasına bağlı kılınmasının ve babanın muvafakat vermemesinin, annenin ve çocukların seyahat özgürlüğünün kısıtlanması ve annenin velâyet hakkını kullanamaması neticesini doğuracağı gibi davacı babanın bu yönde hakimin müdahalesini isteyerek talepte bulunmasında hukuki yararının da bulunmadığı açıktır. Hal böyle iken Mahkemece 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi gereğince davanın hukuki yarar yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi doğru görülmemiş ve bozmayı gerektirmiştir.

KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1.Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2.İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Temyiz peşin harcının istek halinde yatırana iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

20.11.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.